

รวมคำบรรยาย

ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ เล่มที่ ๑๖

www.bangkoklawtutor.com

บทบรรณาธิการ

คำถาม เจ้าของรวมคนหนึ่งมาชนทรัพย์สินกรรมสิทธิ์รวมขณะอยู่ในความครอบครอง
ของเจ้าของรวมอีกคนหนึ่งไปเป็นของตนฝ่ายเดียวทั้งหมด เป็นความผิดฐานใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๐๒/๒๕๖๓

ก่อนเกิดเหตุจำเลยกับผู้เสียหายอยู่กินกันโดยมิได้จดทะเบียนสมรสและระหว่าง
อยู่กินด้วยกันร่วมกันลงทุนประกอบกิจการร้านอินเทอร์เน็ตที่บ้านผู้เสียหาย ทรัพย์สินที่ทำมา
หาได้ระหว่างอยู่กินกันฉันสามีภริยาถือเป็นกรรมสิทธิ์รวม โดยแต่ละฝ่ายมีกรรมสิทธิ์ใน
ทรัพย์สินดังกล่าวคนละส่วนเท่า ๆ กัน เมื่อเลิกกันต้องแบ่งกรรมสิทธิ์คนละครึ่ง การที่จำเลย
กับพวกมาชนทรัพย์สินที่เป็นกรรมสิทธิ์รวมขณะอยู่ในความครอบครองของผู้เสียหายไปเป็น
ของตนฝ่ายเดียวทั้งหมด เป็นการเอาทรัพย์สินที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต จำเลย
จึงมีความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์

คำถาม เอาความอันเป็นเท็จฟ้องผู้อื่นต่อศาลว่าการกระทำความผิดอาญา
ศาลยกฟ้องในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง จะเป็นความผิดฐานฟ้องเท็จหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๔๓๐/๒๕๖๐

พฤติการณ์ของจำเลยกับพวกทำให้โจทก์เข้าใจว่าจำเลยกับพวกร่วมกันเบียดบัง
เอาเงินผลผลิตปาล์มน้ำมันไปเป็นของตนโดยทุจริต การที่โจทก์ฟ้องว่าจำเลยกับพวกร่วมกัน
ยักยอกเงินผลผลิตปาล์มน้ำมันจึงเป็นการใช้สิทธิทางศาลกล่าวหาจำเลยไปตามข้อเท็จจริง
ที่เกิดขึ้นจริง หากโจทก์เอาความอันเป็นเท็จแล้วมาแก้งกล่าวหาจำเลยไม่ การที่จำเลยมา
ฟ้องโจทก์หาว่าโจทก์เอาความอันเป็นเท็จฟ้องจำเลยเป็นคดีอาญา ทั้งที่รู้แล้วว่าเรื่องที่จำเลย
นำมาฟ้องโจทก์เป็นความเท็จ แม้ศาลจะยกฟ้องของจำเลยในชั้นไต่สวนมูลฟ้องก็ตาม
การกระทำของจำเลยก็เป็นความผิดฐานฟ้องเท็จตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๕

คำถาม การฟ้องคดีโดยแนบรายการสินค้ามาเป็นเอกสารท้ายฟ้องหรือการจัดทำ
เอกสารอันเป็นเท็จเพื่อนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีเป็นเรื่องการนำสืบหรือแสดง
พยานหลักฐานในการพิจารณาคดี ตาม ป.อ. มาตรา ๑๔๐ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๒๐๒/๒๕๖๒

จำเลยที่ ๒ กระทำความผิดฐานเบิกความเท็จพร้อมกันไปกับกระทำความผิดฐานนำสืบหรือแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดี โดยกระทำในวันเวลาและคดีเดียวกัน และมีเจตนามุ่งประสงค์ต่อผลอย่างเดียวกันคือ เพื่อให้ศาลหลงเชื่อและพิพากษาให้โจทก์ทั้งสองกับพวกคืนหรือชดใช้ราคาสินค้าตามรายการสินค้าทั้งหมดซึ่งมีรายการสินค้าที่เป็นเท็จรวมอยู่ด้วยให้แก่ฝ่ายจำเลย จึงเป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท

การฟ้องคดีโดยแนบรายการสินค้ามาเป็นเอกสารท้ายฟ้องหรือการจัดทำเอกสารเพื่อนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี มิใช่เป็นเรื่องการนำสืบหรือแสดงพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘๐

คำถาม นำหนังสือสัญญากู้เงินที่ปลอมลายมือชื่อผู้กู้มาฟ้องผู้กู้และนำสืบหรือแสดงสัญญากู้เงินดังกล่าวในการพิจารณาคดี ดังนี้ จะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาฐานใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๔๐๗/๒๕๖๑

การที่จำเลยที่ ๑ นำหนังสือสัญญากู้เงินที่ปลอมลายมือชื่อของผู้เสียหายใช้หรืออ้างในการฟ้องคดีต่อศาลชั้นต้น อันเป็นความผิดฐานใช้หรืออ้างเอกสารสิทธิปลอมกับการที่จำเลยที่ ๑ นำหนังสือสัญญากู้เงินฉบับดังกล่าวนำสืบหรือแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดีอันเป็นความผิดฐานเบิกความอันเป็นเท็จและฐานนำสืบหรือแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดี แม้การกระทำของจำเลยที่ ๑ ตามชั้นตอนต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นการกระทำคนละวัน แต่เป็นการกระทำที่ต่อเนื่องเชื่อมโยงกันโดยมีเจตนาเดียวกันคือเพื่อที่จะให้ศาลพิพากษาให้ผู้เสียหายชำระเงินกู้ให้แก่จำเลยที่ ๑ ตามหนังสือสัญญากู้เงินที่ทำปลอมขึ้นเป็นสำคัญ การกระทำของจำเลยที่ ๑ จึงเป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทต้องลงโทษในความผิดฐานใช้เอกสารสิทธิปลอมซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตาม ป.อ. มาตรา ๙๐ เพียงกระทงเดียว

คำถาม ผู้ชายไม่สามารถโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ซื้อให้แก่ผู้ซื้อได้ตามกำหนดในสัญญาเพราะเจ้าพนักงานบังคับคดียังไม่โอนกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้ขายซึ่งซื้อทรัพย์สินดังกล่าวมาจากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดี ดังนี้ จะถือว่าผู้ขายเป็นฝ่ายผิดสัญญาหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๐๑๐/๒๕๖๒ ธนาคารจำเลยไม่สามารถดำเนินการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินพิพาทตามกำหนดสัญญาแก่โจทก์เป็นเพราะเจ้าพนักงานบังคับคดียังไม่โอนกรรมสิทธิ์ให้แก่จำเลย เนื่องจากเจ้าพนักงานบังคับคดีตรวจพบว่าการยึดทรัพย์สินพิพาทเป็นการต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๙๐ และเป็นคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนการยึดทรัพย์สินพิพาท เป็นเหตุการณ์ที่อยู่นอกเหนืออำนาจจัดการของจำเลย แม้จำเลยจะนำทรัพย์สินพิพาทออกประมูลขายโดยไม่รอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ให้เรียบร้อยก่อน แต่ตามสัญญาจะซื้อจะขายมีความว่าขณะทำสัญญาโจทก์ทราบดีอยู่แล้วว่าทรัพย์สินที่จะซื้อจะขายได้มาจากการประมูลซื้อทรัพย์สินในการขายทอดตลาด จึงได้ตกลงกำหนดเงื่อนไขไว้ในสัญญาว่าหากศาลผู้มีอำนาจบังคับคดีเพิกถอนการขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าว หรือมีเหตุขัดข้องอื่นใดที่ทำให้จำเลยไม่สามารถรับโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินพิพาทจากการขายทอดตลาดได้จนเป็นเหตุให้จำเลยไม่สามารถโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินพิพาทให้แก่โจทก์ตามสัญญา ให้สัญญาจะซื้อจะขายเป็นอันยกเลิก โดยให้จำเลยคืนเงินที่โจทก์ชำระไว้ และโจทก์จะไม่คิดดอกเบี้ยหรือค่าเสียหาย แสดงว่าโจทก์และจำเลยทราบดีถึงปัญหาของการทำสัญญาจะซื้อจะขายก่อนที่จำเลยจะได้รับโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินพิพาทและยอมรับผลที่จะเกิดตามมา จึงเป็นการสมัครใจเสี่ยงภัยเข้าทำสัญญากันเอง มิใช่จำเลยซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจกระทำกรโดยไม่สุจริตเอาเปรียบผู้บริโภคหรือประมาทเลินเล่อไม่นำพาต่อความเสียหายที่จะเกิดแก่ผู้บริโภค การที่จำเลยไม่สามารถโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินพิพาทมิใช่ความผิดพลาดของจำเลย หากเป็นกรณีการชำระหนี้กลายเป็นพันวิสัยเพราะพฤติการณ์อันใดอันหนึ่งซึ่งลูกหนี้ไม่ต้องรับผิด จำเลยย่อมหลุดพ้นจากการชำระหนี้ โดยไม่ต้องโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินพิพาทให้แก่โจทก์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง ถือไม่ได้ว่าจำเลยผิดนัดไม่ชำระหนี้ตามกำหนดสัญญา จำเลยมิได้เป็นฝ่ายผิดสัญญา

โจทก์และจำเลยต่างสมัครใจที่จะเลิกสัญญาต่อกันโดยปริยาย สัญญาจะซื้อจะขายระหว่างโจทก์กับจำเลยไม่มีผลผูกพันกันต่อไป โจทก์และจำเลยจำต้องให้อีกฝ่ายหนึ่งได้กลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม จำเลยต้องคืนเงินที่รับไว้ให้แก่โจทก์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๙๑ วรรคหนึ่ง ส่วนดอกเบี้ยของเงินที่ต้องใช้คืน แม้ข้อตกลงตามสัญญาจะซื้อจะขายระบุว่าโจทก์ไม่คิดดอกเบี้ย แต่เมื่อเป็นการคืนเงินเนื่องจากเลิกสัญญา จึงตกอยู่ในบังคับของมาตรา ๓๙๑ วรรคสอง ที่ให้บวกดอกเบี้ยคิดตั้งแต่เวลาที่ได้รับไว้ เมื่อมิได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้โดยชัดแจ้ง โจทก์มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยได้อัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗

คำถาม การชุมนุมทางการเมืองจะนำมาอ้างเป็นเหตุว่าทำให้การชำระหนี้กลายเป็น
พันวิสัยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๑๙ ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๒๕/๒๕๖๓ โจทก์ได้เข้าเริ่มทำงานเบื้องต้นตามความจำเป็นของ
ลักษณะงานสัมมนาและนิทรรศการตามห้องไปบางส่วน ตามที่ได้รับการอนุมัติจากจำเลยแล้ว
ซึ่งการงานที่โจทก์ได้กระทำไปนั้นเป็นประโยชน์แก่จำเลยโดยตรง ดังนั้น จำเลยซึ่งเป็นผู้ว่าจ้าง
จึงต้องรับผิดชอบชำระค่าใช้จ่ายในการเตรียมการจัดงานเบื้องต้นแก่โจทก์ แม้ในที่สุดจำเลยจะมี
คำสั่งยกเลิกการจัดงานดังกล่าว โดยยังมีได้ลงนามในสัญญาจ้างต่อกัน ก็ไม่เป็นเหตุให้จำเลย
หลุดพ้นจากความรับผิดชอบชำระค่าจ้างในการงานที่โจทก์ได้ทำไปแล้วบางส่วน เนื่องจากกรณี
ตามฟ้องเป็นเรื่องการจ้างทำของ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๕๘๗ ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีหลักฐาน
เป็นหนังสือหรือต้องทำเป็นหนังสือสัญญาต่อกัน ก็สามารถฟ้องร้องบังคับคดีกันได้

การชุมนุมทางการเมืองยังถือไม่ได้ว่าเป็นเหตุสุดวิสัย ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๘
อันจะเป็นผลทำให้การชำระหนี้กลายเป็นพันวิสัย ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๒๑๙ วรรคสอง และ
มาตรา ๓๗๒ วรรคหนึ่ง อีกทั้งไม่ใช่เป็นการจัดการงานนอกสั่งที่ไม่สมประโยชน์ของจำเลย

คำถาม ชายหญิงมิได้มีเจตนาจะทำการสมรสโดยจดทะเบียน เงินและทองคำที่
ฝ่ายชายให้แก่ฝ่ายหญิงถือเป็นของหมั้นและสินสอดหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๒๕๔๓/๒๕๖๒

โจทก์ที่ ๒ และจำเลยที่ ๑ มิได้มีเจตนาจะทำการสมรสโดยจดทะเบียนสมรสตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๕๗ ดังนั้น ทรัพย์สินที่โจทก์ทั้งสองมอบให้
จำเลยทั้งสองจึงไม่ใช่ของหมั้นเพราะไม่ใช่ทรัพย์สินที่โจทก์ทั้งสองมอบให้จำเลยทั้งสองเพื่อเป็น
หลักฐานการหมั้นและประกันว่าโจทก์ที่ ๒ จะสมรสกับจำเลยที่ ๑ และไม่ใช่สินสอดเพราะ
ไม่ใช่ทรัพย์สินที่โจทก์ทั้งสองให้แก่จำเลยที่ ๒ มารดาของจำเลยที่ ๑ เพื่อตอบแทนการที่จำเลย
ที่ ๑ ยอมสมรสตามมาตรา ๑๔๓๗ จำเลยทั้งสองไม่ได้ผิดสัญญาหมั้น ไม่ต้องคืนเงินและ
ทองคำและไม่ต้องใช้ค่าทดแทนแก่โจทก์ทั้งสอง

ขอให้นักศึกษาทุกคนสอบได้เป็นเนติบัณฑิต

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์
บรรณาธิการ